

ЖУЗДА

№42 (5228) сенбі
15 қазан 2011 жыл

Газет 1963 жылдан бастап шығады Аудандық қоғамдық саяси газеті

Об основных положениях Концепции новой модели государственной службы Республики Казахстан

Профессионализация системы государственной службы, основанная на принципах меритократии, эффективности, результативности, транспарентности и подотчетности обществу, является важнейшим фактором в обеспечении конкурентоспособности системы государственного управления и качественного оказания государственных услуг населению.

Концепция новой модели государственной службы Республики Казахстан, утвержденная Указом Президента Республики Казахстан от 21 июля 2011 года № 119, станет основой для разработки законодательных и иных нормативных правовых актов, направленных на оформление новой модели и дальнейшую профессионализацию государственной службы Республики Казахстан.

Результатом формирования новой модели станет профессиональная государственная служба, ориентированная на результат и качественное оказание государственных услуг, а также соответствующая актуальным потребностям государственного социально – экономического развития.

Прежде всего необходимо отметить то, что данный документ сильно отличается от подобных ему актов тем, что построен с учетом всестороннего анализа текущей ситуации и определяет основные направления реформирования государственной службы на основе опыта развитых стран.

В новой модели государственной службы, согласно Стратегическому плану развития Республики Казахстан до 2020 года, будет четко прослеживаться корпусная вертикаль: политические государственные служащие, управленческий корпус «А» и исполнительный корпус «Б» административной государственной службы. Формирование новой модели предполагает утверждение к 2012 году нового реестра государственных должностей, основанного на трех корпусах.

Разделение действующих административных государственных служащих на управленческий корпус и исполнительный корпус будет осуществлено по должностному критерию.

Новой моделью государственной службы предусматривается внедрение двухэтапного конкурсного отбора, который позволит государственным органам отбирать на основе конкурса самых достойных профессионалов своего дела.

Для государственных органов будет усовершенствован механизм назначения на вакантную административную государственную должность в порядке перевода.

С утверждением Концепции новой модели государственной службы более четко прописана роль кадрового резерва, что увеличивает шансы на карьерный рост тех государственных служащих, у которых высокая профессиональная подготовка. К примеру, назначения на административные должности управленческого корпуса «А» будут осуществляться исключительно из кадрового резерва, для обеспечения эффективности его использования будет предусмотрена правовая норма, предусматривающая обязательность нахождения кандидата в кадровом резерве корпуса «А».

Формирование политического кадрового резерва и кадрового резерва управленческого корпуса «А» административной государственной службы будет обеспечиваться Национальной комиссией по кадровой политике при Президенте Республики Казахстан на основе предложений государственных органов и акимов областей, столицы, города республиканского значения.

В Концепции также прописаны положения о внедрении системы оценки и карьерного планирования государственных служащих, будет усовершенствована система оценки деятельности государственных служащих.

Оценка эффективности деятельности работы государственных служащих будет ориентирована на конечный результат и станет основанием для премирования и поощрения государственных служащих, определения потребности в переподготовке и повышении квалификации, повышении по службе.

В новой модели будет также усовершенствован механизм проведения аттестации государственных служащих, которая будет распространяться только на государственных служащих, деятельность которых по результатам оценки определяется как недостаточно эффективная.

Не обошли вниманием и вопросы профессионального развития и обучения государственных служащих. Важнейшей мерой станет качественная модернизация содержательной части программ подготовки, переподготовки и повышения квалификации государственных служащих, в том числе обновление программ обучения на основе современных образовательных технологий и принципов системы государственного управления, ориентированного на результат.

Нормативно будут регламентированы вопросы организации обучения государственных служащих согласно отраслевым программам, учитывающим специфику деятельности государственных органов и профессиональные потребности самих служащих.

Будет расширена система дистанционного обучения государственных служащих.

В Концепции прописана норма о разработке механизма социального обеспечения для государственных служащих, назначаемых в порядке ротации, который будет способствовать профессионализации и повышению эффективности государственной службы. Условия и порядок проведения ротации государственных служащих будут определены по представлению уполномоченного органа по делам государственной службы актом Президента Республики

Казахстан.

Кроме того, будет совершенствоваться система мотивации государственных служащих.

Мотивация качественного и эффективного труда становится важнейшим элементом трудовых отношений на государственной службе, обеспечивающим также благоприятную атмосферу в коллективе государственного органа.

В новой модели государственной службы формирование эффективной системы мотивации будет направлено на обеспечение конкурентоспособности с частным сектором.

Эффективная система мотивации государственных служащих станет фактором, создающим прямые стимулы для высоких показателей в работе, удерживающим кадры на государственной службе, и дополнительной мерой для профилактики коррупционных правонарушений.

На сегодняшний день в системе мотивации государственных служащих главенствующую роль занимает оплата труда, ну а в новой модели система оплаты труда будет основываться на оценке их работы.

В системе мотивации, согласно международной практике, важное место будет занимать социальное и пенсионное обеспечение государственных служащих, также важной частью системы мотивации государственных служащих станут немонетарные методы стимулирования.

Ключевая роль в управлении персоналом государственной службы должна отводиться кадровым подразделениям. Непосредственные их задачи в современных условиях – формирование качественного персонала и стратегическое планирование процесса управления человеческими ресурсами.

Поэтому Концепцией предусматривается повысить эффективность кадровых служб государственных органов на основе утверждения типового положения, включающего в себя структуру, численность, функции и задачи, согласование с уполномоченным органом по делам государственной службы назначения руководителей кадровых подразделений министерств и ведомств.

Поскольку административная этика считается одним из важнейших способов противодействия коррупции, в Концепции также прописаны положения о совершенствовании этических норм поведения на государственной службе.

В новой модели государственной службы целесообразно объединить основополагающие принципы и положения государственной службы в едином документе, действие которого будет распространяться на все виды государственной службы, в частности, в кодексе государственной службы, предусматривающем основные права и обязанности государственных служащих, распространяемые на них ограничения и социальные и правовые гарантии.

На первом уровне разрабатывается нормативный правовой акт, определяющий общие стандарты поведения государственных служащих.

На втором уровне разрабатываются более детализированные правила и нормы поведения для государственных служащих каждого государственного органа.

В системе государственной службы будет также совершенствоваться законодательная база по вопросам конфликта интересов.

Кроме того, в новой модели государственной службы необходимо формирование корпоративного духа, направленное на внутреннюю мотивацию и ощущение личного вклада в деятельность государственного органа.

Считаем необходимым сосредоточить внимание кадровых служб на таких направлениях, как анализ кадровых потребностей, обучение, мотивация и планирование карьеры сотрудников, осуществление регулярного мониторинга кадровых процессов. Успешное решение этих задач прямо связано с оценкой эффективности деятельности государственных органов.

В рамках исполнения Указа Главы государства от 19 марта 2010 года «О системе ежегодной оценки эффективности деятельности центральных государственных и местных исполнительных органов областей, города республиканского значения, столицы», за Агентством по делам государственной службы закреплена функция проведения оценки по двум направлениям, включая качество оказания государственных услуг и управления персоналом. Именно профессионализм кадров государственной службы, так и зависящее от этого качество государственных услуг в целом влияют на эффективность системы государственного управления в нашей стране.

В новой модели государственной службы приоритетным направлением должно стать формирование положительного имиджа государственной службы, в том числе своевременное информирование и реакция на обращения граждан, и создание благоприятного мнения о деятельности государственных органов на основе достигнутых результатов.

Таким образом, Положения настоящей Концепции будут реализованы посредством совершенствования законодательных и иных нормативных правовых актов по вопросам государственной службы.

К.ТОКУШЕВ,
начальник управления –

Председатель Дисциплинарного совета
Агентства Республики Казахстан по делам
государственной службы в Карагандинской области

В районном акимате

ПОЛЕЗНЫЙ ДИАЛОГ

На прошлой неделе, в четверг, в районном акимате начальник управления – Председатель Дисциплинарного совета Агентства Республики Казахстан по делам государственной службы в Карагандинской области К.Токушев провел встречу с политическими и административными государственными служащими, руководителями государственных органов района в целях разъяснения основных положений Концепции новой модели государственной службы Республики Казахстан.

С информацией о проводимой работе по государственной службе, соблюдению законодательства о борьбе с коррупцией, требований Кодекса чести государственных служащих Республики Казахстан выступила руководитель аппарата акима района С.Муканова:

- Штатная численность государственных органов района составляет 26 политических и 164 административных государственных служащих. На начало текущего года в госорганах имелось 16 вакансий, из них 15 административных государственных должностей и 1 политическая должность. Проведено 6 конкурсов на занятие вакантных должностей. Приняты на вакантные должности – 4, зачислены в кадровый резерв – 3 государственных служащих. На сегодняшний день имеется 7 вакансий административных государственных должностей. По 3-м вакансиям проводятся конкурсные процедуры.

С.Муканова сообщила, что разработаны и утверждены планы госорганов по противодействию коррупции, выполнение которых рассматривается на заседаниях акимата района, аппаратных совещаниях и заседаниях районной комиссии по вопросам борьбы с коррупцией. Госорганами района проводятся семинары, круглые столы по пропаганде знаний антикоррупционного законодательства, государственной службы и иных законов РК. Во всех исполнительных органах определены «телефоны доверия», информация о которых ежемесячно публикуется в районной газете, заведена Книга контроля этики государственных служащих. В зданиях госорганов установлены ящики для обращений физических и юридических лиц по фактам коррупции.

- Несмотря на принимаемые меры, все еще имеют место нарушения действующего законодательства, - отметила руководитель аппарата акима района. – В результате проведенной в июле проверки Дисциплинарного совета – Управления Агентства РК по делам государственной службы по Карагандинской области выявлен ряд нарушений, за допущение которых 8 государственных служащих привлечены к дисциплинарной ответственности. Кроме того, во исполнение постановления Дисциплинарного совета № 17 от 16 августа 2011 года аппаратом акима района проведена проверка 20 аппаратов акимов сел и поселков по исполнению антикоррупционного законодательства, законодательства о государственной службе и соблюдению Кодекса чести госслужащих РК. В ходе проверки выявлен ряд нарушений. На сегодняшний день недостатки устранены, руководителям госорганов даны поручения по строгому соблюдению требований законодательства РК, проведению разъяснительной работы по недопущению нарушений норм действующего законодательства. Дальнейшая работа по соблюдению требований законодательства РК находится на постоянном контроле.

После чего начальник управления – Председатель Дисциплинарного совета Агентства Республики Казахстан по делам государственной службы в Карагандинской области К.Токушев рассказал об основных положениях Концепции новой модели государственной службы Республики Казахстан (текст выступления опубликован на страницах текущего номера газеты «Нұра»).

Подводя итоги встречи, К.Токушев дал исчерпывающие ответы на все поступившие из зала вопросы.

Бикен АХМЕТОВА

Уважаемые нуринцы!

В рамках празднования 20-летия Независимости Республики Казахстан Народно-Демократическая партия «Нур Отан» с 10 октября по 10 ноября 2011 г. проводит республиканскую акцию «Халықтың дауысы» - «Голос народа».

Убедительно просим принять участие в заполнении анкет для предложений и наказов эффективного выстраивания своей текущей и будущей деятельности, а также выявления и решения актуальных проблем социального характера.

Нуринский РФ НДП «Нур Отан»
Тел.: 2-17-23

ГҮЛДЕНСЕ АУЫЛ, ГҮЛДЕНЕМІЗ БӘРІМІЗ!

Ауыл әкімінің мінбері

Ауылдың гүлденуі оның әр тұрғынына байланысты

Майоровка – бір ғасырлық тарихы бар, аудандағы ең байырғы елді мекендердің бірі. Бүгінгі таңда мұнда 309 отбасы, бас аяғы 1210 тұрғын тұрады. Киров атындағы орта мектеп, дәрігерлік бөлімше, ауыл клубы, кітапхана тұрғындарға қызмет көрсетуде.

Ауылдың өмірі түбегейлі өзгеріп, халық тұрмысы жақсаруында аудандағы атқарушы биліктің ролі зор. Аудан әкімі Серік Жаманқұлұлы Шайдаров ауылға инвестициялар тарту, ауылдағы әлеуметтік нысандарды іске қосу, ауылдықтарға сапалы қызмет көрсетуге ерекше ден қоюда, дейді «Нұр астық-2005» ЖШС-нің директоры, аудандық Мәслихат депутаты Атымтай Темірбаев.

Одан соң әңгімені ауыл әкімі Төлеген Оспанов жалғастырды:

Майоровка ауылының әлеуметтік экономикалық жақсартуда аудандық республикалық бюджет қаражаттары кеңінен тартылууда. 2009 жылы жергілікті бюджеттен 87 млн теңгеге су құбырлары күрделі жөндеуден өткізілді. Қазір ауылдың су құбырлары «Қаратал» КМК-ның балансында. Суга өтемақы мезгілімен төленеді.

15 жыл қаңырап тұрған ауыл клубы на аудандық бюджеттен бөлінген 6 млн теңге қаражатқа күрделі жөндеуден өткізіліп, пайдалануға берілді. Бұл ауылдықтар үшін үлкен қуаныш болған еді. Қазіргі таңда барлық мәдени іс шаралар осында өтуде.

Мектебімізде екі жыл қатарынан 18 млн теңгеге күрделі жөндеу жұмыстары жүргізілді. 234 оқушыға 41 ұстаз білім беруде. Биылғы жылы Құсайынова Айнұр және Нүкішева Әмина аудан әкімінің сыйлығын алды. «Дипломмен ауылға» бағдарламасы бойынша мектепке үш жас маман келіп, тиісті көтерме ақыларын алды. Мектептің материалдық техникалық базасы нығайтылууда: биология, физика кабинеттері, интерактивті тақта пайдалануға берілді. Мектеп алдына түрлі ағаштар отырғызылып, мектеп ауласы абаттандырылды.

Ауылды санитарлық тазалау, көркейту, көгалдандыруға да аудандық бюджеттен қаражат бөлінуде, тек биылдың өзінде осы мақсатқа 1,1 млн теңге бөлініп ауылдан 7 мың тонна құл қоқыс шығарылды. Ауыл іші жолдары ағымдағы жөндеуден өткізілді. Аудандық бюджеттен ауылға модульдік монша сатып әнерілді.

«Гүлденсе ауыл, гүлденеміз бәріміз» - дегендей ауыл көркейсе, халық тұрмысы жақсарса, әлеуметтің жағдайы көтеріледі. Тұрғындардың өмір сүру сапасын жақсарту үшін жергілікті атқарушы билік тарапынан барлық жағдай жасалууда. Ендігі кезек біздің ауылдастарымызда. Әр тұрғын ауылдың көркеюіне өз үлесін қосса нұр үстіне нұр болар еді.

Бұл біздің ел тәуелсіздігінің мерейтойына қосқан үлесіміз болады, - деп қорытты әңгімесін ауыл әкімі, осы ауылдың байырғы тұрғыны Төлеген Оспанов.

Едіге Ордабаев, атақты диқаншы, «Аснин», «Еңбек Қызыл Ту» ордендерінің иегері Рахметолла Ордабаевтың баласы:

Мен осы ауылдың тумасымын. Кезінде шаруашылықтың дүрілдеп тұрғанын да, одан соң қолдан қолға өтіп құлдырағанын да көрдім. Сондықтан да ауылдың келешегі оның аумағында орналасқан шаруашылықтарға тікелей байланысты. Ауылымыздың түленуіне «Нұр Астық» ЖШС-нің ролі зор. Шаруашылықтың жұмысы алға басқаны бізге де септігін тигізуде. Ауыл тұрғындарының көпшілігі осы шаруашылықта жұмыспен қамтылған. Ауыл болған соң, ауылдың әр азаматы өз тұрмысын жақсарту барысында кішігірім өздерінің мал шаруашылығын ұстайды. Оған ауылдағы ірі шаруашылық «Нұр Астық» ЖШС-гі көмектеседі. Сондықтан әр тұрғын қашан болсын малға қажетті жем-шөпті төмен бағамен жаздырып алып, қажетті жағдайларда ақшалай да көмек көрсетіліп, қажетінше үн таратылады. Әрі қарай өміріміздің жақсаруы өзімізге де байланысты. Ол - еңбек етіп еліміздің гүлденуіне өз үлесімізді қосу, - дейді тәжірибелі бригадир.

Бикен АХМЕТОВА

«Ауыл - әр қазақтың алтын бесігі, тарихымыз бен мәдениетіміздің қайнар бұлағы» Нұрсұлтан Назарбаев.

Елбасымыз Н.Ә. Назарбаевтың сындарлы сара саясатының арқасында, елімізде жүріп жатқан оң өзгерістерден біздің аудан да сырт қалып жатқан жоқ. Еліміздің егінін егіп, мал басын көбейтіп, ұрпағын өсіріп, тұтастығын сақтап отырған ауылдар бар. Солардың бірі осы Изенді ауылы. Изенді ауылы – аудан, облыс көлеміне танымал елді мекен. Бұл ауылда облыс әкімі Серік Ахметов аумақтағы барлық әкімдерді жинап, ауылды дамыту мәселесі бойынша облыстық алқалы жпін өткізген болатын. Ауылда инфрақұрылымдар жақсы дамыған. Тап таза, мұнтаздай ауыл кімнің болса да назарынан тыс қалар емес.

Бүгінгі таңда бұл ауылды 968 тұрғын мекен етеді. Орта мектеп, ФАП, ауыл Мәдениет Үйі, Б. Артаев атындағы спорт кешені, ауданда ең алғашқы болып ашылған «Ақбота» балалар аланы, жастар би аланы, халыққа қызмет көрсету орталығы, «Алакөл» қымызханасы, «Ақ босаға» мейрамханасы, мешіт – міне, осының бәрі бір ғана шалғайдағы кішкентай қазақ ауылында.

Қазақстан Республикасының тұңғыш Президенті Н. Назарбаев тәуелсіздіктің қиындау кезеңдерінде де ауылға ерекше көңіл бөлді. Одан кейін үш жыл қатарынан «Ауыл жылы» атанып, қыруар қаражат бөлінді. Еңсесі түсіп, есеңгіреп қалған ауыл тұрғындары бір жадырап, көңілдері көтеріліп, Елбасына алғыстарын жаудырды. Ауыл жұртшылығы ертеңіне сеніммен қарап, еңбекке құшына кірісті. Тәуелсіз еліміз жыл санап алға басуда. Мемлекеттің негізгі тірегі ауыл. Өйткені, ел байлығы алтын астықты өндіретін ауыл диқандары, мал өсіріп, сүт-ет дайындайтын ауыл адамдары, елдің болашағы – жастардың дені ауылда дүниеге келеді.

Осы шешімдердің бәрі ауылдың гүлденуі үшін де жасалынып жатқан сияқты болып көрінеді маған. Олай болса, әлемдік қаржы дағдарысының қысымына қарамай ауыл өсіп-өнеді. Ауыл гүлденсе, еліміз, барша халқымыз ырысқа кенеледі. Өйткені, ауыл – мемлекетіміздің тынысы, болашағы, мақсат-мұратын іске асыратын қозғаушы күші екеніне дау жоқ.

Жергілікті атқарушы билік те ауыл проблемасына бет бұрып, оң шешуде. Аудан әкімі Серік Жаманқұлұлы бұл мәселеге ерекше ден қоюда. Аудан басшысының тікелей қолдауы арқасында, неше жыл ішінде таппаған, 16 жыл қаңырап тұрған ауылдағы Мәдениет үйі жергілікті бюджеттен бөлінген 30 млн теңгеге күрделі жөндеуден өтіп, халық игілігіне пайдалануға берілді. 30-40 жыл жөндеу көрмеген ауыл іші жолдарына аудандық бюджеттен қаражат бөлініп, жөндеу жұмыстары жүргізілді.

Өзім басшылық ететін асыл тұқымды қой зауыты мәртебелі «Отқанжар» ЖШС-інде уяң жүнді асыл тұқымды қарғалы қой басы 17 мың басқа жетті. Асыл тұқымды қой зауытында селекциалық жұмыстар ғылыми деңгейде жолға қойылған. Жыл сайын республикалық бюджеттен бөлінген субсидиялар толығымен игерілуде. Аудан әкімі С. Ж. Шайдаровтың тікелей басшылығымен және «Асыл түлік» АҚ-ның ғалымдарының қатысуымен асыл тұқымды мал шаруашылығын дамыту жөнінде аудандық семинар табысты өтті. Жалпы қазіргі кезеңде мал шаруашылығын дамыту, бос жатқан жайылымдарды игеру міндеті тұр алдымызда. Осы мақсатта біз шалғайдағы бөлімшелерде жаңа тұрғын үйлер салып, шопандарға қажетті жағдай жасаудамыз.

Мен өз туған жеріме, еліме перзенттік күш жігерімді жұмсауға әрқашан әзірмін. Әр азамат ауылының, елінің патриоты болса, ауыл да ел де гүлдесері хақ, дейді «Құрмет» орденінің иегері, республикалық «Парыз» конкурсының Алтын жүдегері, Білім меценаты, аудандық мәслихат депутаты Қанат Отарбаев.

Изенді ауылына соңғы үш жылда бюджеттен 60 млн қаражат бөлініп игерілген. Мектептің ағымдағы жөндеуіне екі жыл қатарынан аудандық бюджеттен 9,2 млн теңге бөлініп игерілді. Оқушылардың сапалы білім алуы үшін мектептің матери алдық техникалық базасы да жылдан жылға нығайтылууда. Тек өткен жылыда Нұра орта мектебіне құны 5 541 мың теңге тұратын мультимедиялық кабинет интерактивтік тақтасымен қоса берілді, шалғай бөлімшелердегі балаларды мектепке жеткізуді ұйымдастыруға және оларды ыстық тамақпен қамтамасыз етуге аудандық бюджеттен қажет қаражат толығымен бөлінуде. Ауыл ФАПы қажетті құрал жабдықтармен, дәрі дәрмекпен толық қамтылған. 2010 жылы ФАП меңгерушісі ауылдықтарға жоғары деңгейде медициналық қызмет көрсеткені үшін Қарағанды облысы әкімінің «Ең үздік ауыл фельдшері» жүлдесіне ие болып 200 мың теңге ақшалай сыйлығын алды.

Аудан әкімі С. Шайдаровтың тапсырмасына сәйкес елді мекендерді көркейту, көгалдандыру жұмыстары жүйелі түрде жүргізілуде. Ауыл тұрғындарының арасында «Ең Әдемі аула» атты байқау дәстүрге айналып, салтымызға сіңді. Жылдың қорытындысында конкурс жеңімпазына бағалы сыйлық пен «Ең әдемі аула» деген жазу бар ауылсапы тақтайша табыс етіліп, «жақсы» деген аула иегері ынталандыру сыйлықтарын алады. келе жатқан Тәуелсіздігіміздің 20-жылдығын лайықты қарсы алу үшін, ауылды әрі қарай дамытып, ауыл ажарын көркейту, ауылдықтардың өмір сапасын жақсарту мақсатында жүйелі жұмыстар атқарылууда.

Ынтымағы жарасқан, бірлігін сақтап, жерді тоздырмай, елді аздырмай отырған ауыл – Изендінің келешегі жарқын.

Бикен САГЫМБЕКҚЫЗЫ

Районный филиал партии "Нур Отан" информирует

РЕЗУЛЬТАТЫ НАЛИЦО

«В ходе реализации Народной платформы Народно-Демократической партии «Нур Отан» многие задачи выполнены ранее обещанного срока: более чем в два раза увеличены зарплаты работников бюджетной сферы и стипендии студентов, в два с половиной раза – пенсии и детские пособия. За 4 года введено в эксплуатацию 395 больниц, 343 школы.

Основные результаты выполнены Народной платформы НДП «Нур Отан»:

Валовой объем иностранных инвестиций с 2007 года по первый квартал 2011 года превысил 80,5 миллиардов долларов. За период 2007-2010 годы обеспечен положительный рост ВВП Казахстана. ВВП в 2007 году – около 13 миллиардов тенге или 104,9 миллиардов долларов США. В июле т.г. среднедушевой денежный доход составил 45 901 тенге. Уровень безработицы снижен до 5,4% с 7,3% в 2007 году. Доля населения с доходом ниже прожиточного минимума сократилась вдвое.

Средний рост пенсий вырос в 2,6%, за четыре прошедших года создано более 1 миллиона 170 тысяч новых рабочих мест. Вклады населения в банки второго уровня превысили 2,5 триллиона тенге, размеры специальных государственных пособий повышены на 1,4%. Финансирование научных исследований увеличено в 2 раза, создано 5 национальных научных лабораторий и 15 лабораторий инженерного профиля при ВУЗах. Количество активных субъектов малого предпринимательства увеличилось на 4,1%, по государственной программе жилищного строительства на 2008-2010 годы введено в эксплуатацию 19,7 миллионов квадратных метров жилья, почти 535 тысяч казахстанцев улучшили свои жилищные условия.

Завершено строительство 145 объектов здравоохранения, финансирование выросло более чем в два раза. В два раза увеличилось расходы на финансирование образования, должностные оклады педагогических работников увеличились в 2011 году на 30%.

К 2011 году увеличена продолжительность жизни населения на два года, в первом полугодии 2011 года материнская смертность снизилась на 63%, произошло снижение младенческой смертности на 26%.

Сеть дошкольных организаций увеличилась на 4000 объектов, построено 137 новых детских садов, в конце 2011 года будет введено в эксплуатацию еще 65. С 2007 года в стране построено 343 школы и 49 учебных заведений технического и профессионального образования».

Д. Баянов, первый заместитель председателя Нуринского районного филиала НДП «Нур Отан»

ҚАЗАҚСТАН
тәуелсіздігіне

жылы
АУЫЛ

ҚАЗАҚТЫҢ ӘР АУЫЛЫ – ҰЛТ ҚАЗЫНАСЫНЫҢ ҚҰТТЫ ҚАЗЫҒЫ

Ауыл шаруашылығының өнімділігі деңгейін арттыра беру – негізгі міндет.
НҮРСҰЛТАН НАЗАРБАЕВ

Ауданымыздан шалғайда жатқан, Қорғалжын қорығымен шектесіп жатқан пөбі шүйгін, суы молдiр, табиғаты сұлу, қолiнде балықтары тулаған елдi мекен – Құланөтпес ауылы.

Қазақы қалпы сақталған аталмыш ауыл iрiетасы 1981 жылы қаланған. Төрт жүз жиырма сегiз тұрғыны бар ауылдың бүгiнгi тыныс-тiршiлiгi көңiл көншiтерiлiктей. Құланөтпес ауылына қарасты Ақтүбек пен Нығман бөлiмшелерi бар. Аталмыш ауылдарда, яғни Құланөтпес елдi-мекенiнде орта мектеп болса Ақтүбек және Нығман бөлiмшелерiнде бастауыш мектеп жұмыс iстеп тұр. Жалпы алғанда 70 оқушы бiлiм алуда. Бұл елдi-мекендерде 14 шаруа қожалықтары тiркелген. Бұлардың басым бөлiгi төрт тұлiк мал өсiрiн, күнделiк тiршiлiктiң күшiн күйттейдi. Ауылдық өңiрде 1 ФАБ, 1 мәдениет үйi, 1 кітапхана жұмыс iстеп тұр. Құланөтпес ауылдық аумағы Нұра ауданы бойынша орташа дамыған елдi-мекендердiң санатына жатады. Ең бастысы, ауылда екi қолға бiр күрек таба алмай жүрген адамды кездестiрмейсiз. Тұрғындардың барлығы дерлiк келешек қамы үшiн тынымсыз еңбектенiп жүрi- деген ауыл әкiмi Ерлан Жүнiсов бiздi бiрден ауылдың шалғайдағы бөлiмшелерiне алып барды.

ЕТТІ МАЛҒА НАЗАР АУДАРАП КЕЗ ЖЕТТІ.

Ауыл – қаннан-ақ қазақтың алтын бесiгi. Ауылдың жағдайын түзеу деген, ең алдымен, қазақтың жағдайын түзеу, ауыл ахуалын көтеру күлi қазақтың жағдайын көтеру деген сөз.

Елбасы «Болашақтың iрiетасын бiрге қалаймыз» атты Қазақстан халқына Жолдауындағы басты мiндеттердiң бiрi – ауыл шаруашылығында еңбек өнiмдiлiгiн жоғарылату, еттi мал шаруашылығын дамыту және халықты сапалы ауыз сумен қамтамасыз етудiң тиiмдi жобалары арқылы халықтың әлауқатын нығайту мақсатын қойған болатын. Елiмiзде ата кәсiпi – мал шаруашылығын өркендетуге барлық мүмкiндiк бар. Оның үстiне еттiң тоннасы бидайдың тоннасынан бес есе артық болып отырған бүгiнгiдей заманда бұл саланың айтарлықтай пайдалы iс екенi байқалып-ақ тұр. Бүгiнгi күнi елiмiзде мал шаруашылығын дамыту жүйелi түрде жүзеге асырылуда.

Биылғы жылы ауыл шаруашылығына үкiмет 220 млрд. теңге қаражат бөлiнсе, соның 120 млрд. теңгесi мал шаруашылығына бағытталған.

Қазiрi таңдағы басты мiндет мұндай жаңадан қолға алынған жұмысқа бұрыннан iстеп келе жатқан жандармен бiрге сол iстi алға апаратын, iстiң қыр-сырын меңгеретiн жандар да көптеп келуi қажеттiн айтылып жүр. Осындай жандардың бiрi Құланөтпес ауылына қарасты Нығман ауылында «Мейрам» шаруа қожалығының иелерi ағайынды Қаныкеев Ерғали мен Қаныкеев Қилат. Мал – ырыс-несiбе көзi. Теңiзде мал бағудың өзi де үлкен өнер. Мал баққан адамға бiтедi деседi. Бұл сөзiмiздi нығайта түсуге Нығман ауылындағы «Мейрам» шаруа қожалығы негiз болып отыр. 1998 жылы

құрылған бұл шаруа қожалығының қазiргi таңда жетiстiктерi жетерлiк. Шаруа қожалығының бұл өңiрiнде асыл тұқымды мал шаруашылығымен айналысып жатқанына шамаless болса да жұмыстың қарқынды жүрiсi, алға басып келе жатқаны көрiнгiн тұр. Яғни осыдан екi жыл бұрын мал шаруашылығы бойынша мал тұқымын асылдандыруын жақсарту мақсатында асыл тұқымды ақбас сиырларды арнайы сатып алдырып, шаруашылыққа жаңаша көзқараспен қарап, iстiң негiзгi нәтижесiне мән берiле бастағаны. Қарнайым қора малының санын көбейтiп, оны асылдандыру жұмыстарын жақсы меңгерген шаруа қожалығында бүгiнгi таңда 100ден аса iрi қара мал бағылуда. «Ақбас» тұқымды қара малмен қоса «Әулие көл» тұқымды да арнайы сатылып алынған. Келешекте екi iрi қара малдарды будандастыру арқылы еттi малдың санын 4-5 есе өсiру де жоспарда бар. Мал шаруашылығын асылдандыру саласына өз күштерiмен жеткен «Мейрам» шаруа қожалығы сонымен қоса жылқы малымен және қой шаруашылығымен айналысып жатыр. Атап айтсақ 200 ге ғарта қой бiр үнiр жылқы бағылуда. Бұған қоса «Мейрам» шаруа қожалығы мектепке материалдық және техникалық көмек көрсетiп келедi және ауыл тұрғындарын арзан бағамен мал азығы – шөппен қамтамасыз етедi. Сөйтiп олар мал шаруашылығы саласындағы қиындықтарға қарамастан қиырау шаруаны қолға алып, табыс көзiн молайтуға күш салуда.

Интернатта оқып жүр талай қазақ баласы

Елбасы Нұрсұлтан Әбiшұлы Назарбаев «Ауылды көтермей, ауылды сауаттандырмай, ауылдағы балаларды бiлiмдi етпей, жалпы қазақ халқының деңгейiн көтере алмаймыз» деп атап көрсеттi. Осыған байланысты Нұра өңiрi бойынша да ауыл мектептерi назардан тыс қалып отырған жоқ. Жоғарыда атап кеткендей қазiргi таңда Құланөтпес ауылы бойынша 70 оқушы бiлiм алуда. Оның 51-i Құланөтпес орта мектебiнде бiлiм алса, 9 оқушы Ақтүбек бастауыш мектебiнде ал 10 оқушы Нығман бастауыш мектебiнде бiлiм нарiн сiңiруде.

Оқушы саны жағынан шамалы болғанмен де олардың жақсы тәлiм-тәрбиесi алып бiлiм алуларына жергiлiктi атқарушы бiлiктiң және мектеп ұжымдарының арқасында барлық жағдай жасалған.

Үш ауылды қоса алғанда оқушыларға 26 мұғалiм сабақ беруде. 2010 «Дипломмен – ауылға» бағдарламасы бойынша екi жас маман орналасқан. Құланөтпес орта мектебi екi ауысым бойынша жұмыс iстейдi. Әлеуметтiк жағынан төмен отбасылардың балаларына мемлекеттiк бюджеттен қаражат бөлiнiп теңi тамақпен қамтамасыз етiлген. «Қыстың қамын жаз ойла» демекшi ауылда жердегi бұл мектептер толығымен қысқы маусымға дайындалған. Құланөтпес орта мектебiнiң директоры Әшiмова Дәмегкен Қыстаубайқызының айтуы бойынша биылғы жылы мектепке 120 т. көмiр түсiрiлген, қазандық ағымдағы жондеу жұмыстарынан өткiзiлген. Жергiлiктi атқарушы бiлiктiң арқасында мектеп жылыту маусымына сақалдай сай дайын отырғандығын айта кетi.

Сабақтан тыс уақыттарда да мектеп мұғалiмдерi оқушылармен түрлi жұмыстар атқаруда. Мейiл сайын абағандару, ауланы көгалдандыру жұмыстары белсендi түрде жүрiп тұрады. Мектептiң тазалығы да гигиеналық талаптарға сай.

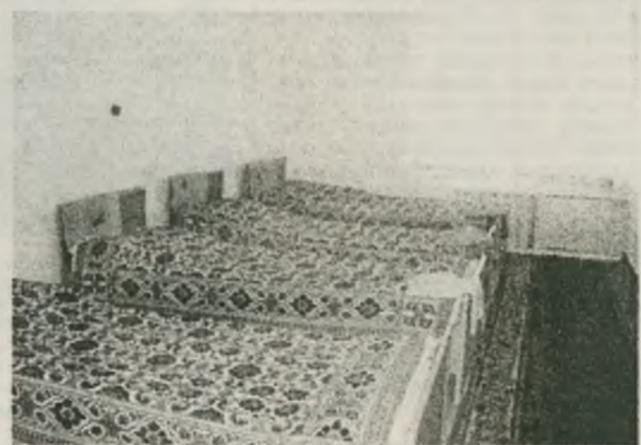
Ауыл – әрбiр қазақтың алтын бесiгi демекшi осы ауылда әрбiр мереке күндерi мерекелiк шаралар белсендi түрде жүрiп тұрады. Бұл бағытта мектеп ұжымы мәдениет үйiмен тығыз жұмыс жасауда. Тәуелсiздiгiмiздiң жиырма жылдығына

мектеп пен мәдениет ошағы қосылып үлкен мерекелiк шаралар өткiзуге де дайындық үстiнде.

Осындай мәдени шаралар ауылға қарасты Ақтүбек ауылы мен Нығман ауылында да белсендi түрде жүрiп тұрады. Аталған мектептердiң барлығында дерлiк мектеп алды даярлық топтары жұмыс iстейдi. Құланөтпес ауылы мен Нығман ауылдарында мектепке дейiнгi тәлiм-тәрбиесi беру жағынан шағын орталықтар да жұмыс iстеп тұр. Шағын орталықтарда жұмыс iстеп жатқан тәрбиешiлердiң басты мiндетi келешек бүлдiрiшiлердiң мектеп өмiрiне дайын болуы мен олардың санасының жап-жақты өмiрiнде. Осыған басты назар аударып жүрген тәрбиешiлер балалараман жұмыс iстеудiң түрлi әдiстерiн меңгерген.

2010 жылы «Жол картасы» бағдарламасы бойынша мемлекеттiк бюджеттен қаражат бөлiнiп, жергiлiктi атқарушы бiлiктiң арқасында Құланөтпес ауылына мектеп жанына мектеп интернаты салынған. Аталмыш интернатта қазiргi таңда 7 оқушы жатады. Балалардың жағдайлары толығымен жабықталған. Атап кететiн болсақ ер балалармен қыз балаларға арналған жеке бөлме, сабаққа дайындалатын сынып, тамақтанатын бөлме, демалағын бөлмелерi де бөлiнген. Үш мезгiлi ыстық тамақпен қамтылған. Қазiргi таңда осы интернатта жатқан оқушылар Нығман ауылының балалары. Оқушыларды уақытылы тасып тұру мәселесi де аудандық бюджет

есесiнен оң шешiлген.

«Бiз кез келген ұлттың түп-тамыры ауыл жұртында жататынын естен шығармауға тиiспiз», – деген болатын Елбасымыз Н. Назарбаев бiр сөзiнде. Сонымен қатар Президент ауылдың халықтың тұрмыс-салты, мәдениетiмiз бен әдебиетiмiздiң, дәстүрiмiз бен әдет-ғұрпымыздың рухани тiршiлiгiмiздiң қайнар көзi екендiгiн айтып өткен болатын. Осы қанатты сөздер қағидаға айналып, бүгiнде ауылды көркейтуге, жан-жақты дамытуға барынша күш жұмылдырылып келедi.

Осыған орай барлық ауылды мекендердегi халық тұрмысын жақсарту, оларды жұмыспен қамту және бiлiм сапасын арттыруға бағытталған жұмыстар жүргiзiлуде.

Әмiрхан НАҚЫПОВ,
ҚҰЛАНӨТПЕС – АҚТҮБЕК – НЫҒМАН
ЕЛДІ МЕКЕНДЕРІНЕН

Уважаемые жители района!

Приглашаем вас пройти медицинское обследование на базе передвижного медицинского комплекса.

В целях реализации Государственной программы развития здравоохранения Республики Казахстан «Саламатты Қазақстан» на 2011-2015 годы на базе Центральной районной больницы с 17 по 30 октября текущего года будет организована деятельность передвижного медицинского комплекса, который представляет собой амбулаторно-поликлинический комплекс, укомплектованный мобильной медицинской бригадой, базирующийся на специальном автотранспорте, предназначенный для проведения профилактических медицинских осмотров (скрининги), диспансерного осмотра лиц с хроническими формами заболеваний, лиц, подлежащих диспансеризации, консультативно-диагностическим исследованиям, диагностическим и лабораторным исследованиям, экстренной медицинской помощи на догоспитальном этапе в случаях чрезвычайных ситуаций, пропаганды и формирования здорового образа жизни.

Состав бригады будет представлен врачами следующих специальностей: врач терапевт (врач общей практики), акушер-гинеколог, хирург, кардиолог, УЗИ, офтальмолог, отоларинголог, стоматолог, врач рентгенолог, невропатолог. Получить дополнительную информацию можно по телефону 21512.

В.Купраевич,
заместитель директора
по орг.метод.работе

Выполни свой воинский долг перед Родиной!

Статья 36 Конституции Республики Казахстан гласит:

1. Защита Республики Казахстан является священным долгом и обязанностью каждого ее гражданина.
2. Гражданин Республики Казахстан несет воинскую службу в порядке и видах, установленных законом.

На основании Указа Президента Республики Казахстан и Постановления Правительства Республики Казахстан призыв граждан на срочную воинскую службу проводится два раза в год. Призыву подлежат граждане в возрасте от 18 до 27 лет, не имеющие право на отсрочку или освобождение от призыва, в количестве, необходимым для комплектования Вооружённых Сил, других войск и воинских формирований.

В отделе по делам обороны Нуринского района с 1 октября 2011 года начала свою работу призывная комиссия. Все юноши 1984-1993 года рождения, проживающие на территории Нуринского района, обязаны пройти медицинскую комиссию. В том случае, если вы не получили повестку, уточните причину, лично явившись в отделение призыва отдела по делам обороны Нуринского района.

Прохождение воинской службы - это священный долг каждого гражданина перед Родиной!

По итогам весеннего призыва отдел по делам обороны Нуринского района выполнил наряд на 100 процентов и занял второе место среди районов Карагандинской области. Весной 2011 года отправлено 49 юношей, которые с честью несут воинскую службу во всех уголках нашей страны.

Также проводится отбор кандидатов в военно-учебные заведения Республики Казахстан из числа учащихся средних школ Нуринского района и отбор граждан на воинскую службу по контракту из числа военно-обязанных, отслуживших срочную службу, и граждан, имеющих высшее и среднее специальное образование, не служивших в Вооружённых Силах Республики Казахстан. Идет подготовительная работа по проведению приписки граждан 1995 года рождения к призывным участкам.

К.Жолболдин,
начальник отдела по делам обороны
Нуринского района, подполковник

Ауыл әкімінің мінбері

АУЫЛ – ӨМІР БАСТАУЫ

«Дарқандық пен даналық дастанындай, Дастарқаны береке бастауындай»... деп басталатын Несіпбек ақынның ауыл сипатын дәлме дәл сипаттайтын, бұл күнде өнге айналған өні кім-кімге де ыстық-ақ. Кіндік қаны ауылда тамған әрбір қазақ баласының ауыл десе делебесі қозары хақ. Өйткені, ауыл - әркімнің балғын балалығының, ең алғашқы тәй-тәй басқаннан бастап, ер жеткенге дейінгі қуаныш-мұңына қуәгер болған ыстық атамекені ғой.

Сол ауылдың бірі, Нұра ауданының орталығы Киевка кентінен 50-ақ шақырым жердегі «Каз.городок», ал, қазіргі «Кертінді» деп атайтын шағын ауыл бұл күнде замана көшіне лайық бой түзеп, түтіні түзу ұшып, етек-жеңін жинақтап келе жатқан мекен. Қазір Кертінді ауылдық округі деп аталатын ауыл қарамағында Алғабас бөлімшесі бар. Кезінде, нақтырақ айтқанда, сонау кеңес үкіметі дүрілдеп тұрған шақта, сексенінші жылдардың аяғында Кертіндіде 500-ден астам шаңырақ болса, қазір соның тең жарымына жуық отбасы қалыпты, ал, Алғабаста 100-ден астам шаңырақ ұрпақ өрбітіп, түтін түтетіп отыр.

Кертіндіде мәдениет үйі, екі ауылдағы аралас мектептерде 200-ден астам бала білім алуда. Әзірге балабақша жоқ, дегенмен де уақыт талабына сай екі білім ошағында да мектепалды бұддіршіндер үшін шағын топтар ашылған.

Мәдениет үйінде балаларды ұлттық өнерге баулып, талабын ұштайтын би, домбыра, спорттан бокс үйірмелері бар. 9 мыңнан астам кітап қоры бар кітапхана да жұмыс істеп тұр.

Иә, жоғарыда атап өткеніміздей, қазақтың өнер мен ғылым көкжиегінде жұлдыздай жарқыраған тұлғалардың басым көпшілігі қазақ ауылдарынан қанат қаққан. Сол секілді Кертінді ауылы да талай-талай түлектерді қанат қақтырған, олардың арасында тек ауыл, аудан ғана емес, бүкіл елімізге тұлға болған адамдар да баршылық. Солардың бірегейі, үш мәрте Даңқ орденінің иегері болған, күні кеше ғана аудан болып 90 жылдық торқалы тойын атап өткен соғыс ардагері М.Сүлейменов. Мерейтойда жауынгер тұрған көшеге оның есімі берілді, енді батырдың бүгінгілер мен келер ұрпақ жадында мәңгі қалаары даусыз. Мерейтой барысында ауылдықтар шама-шарқынша батырдың есімін ардақтап, ас беріп, бөйге ұйымдастырды, бокс пен футболдан сайыс өткізді, жәдігерлер жинады. Батыр ата тойында абыройы асқақтаған жеңімпаздарға сый-сияпат жасалды, аудан өнерпаздары концерт, сахналық көрініс қойды. Жұртшылық риза болды.

Ауылымыз жылдан жылға жаңғырып келеді, - дейді бізбен әңгімесінде Кертінді ауылдық округінің әкімі Еркін Оспанов. - Бұған дәлел - ана бір жылдары одақ тараған кезде жұмыс іздеп, қалаға көшкендер саны соңғы 4-5 жылда біршама азайып, қазір тұрақтады. Оған ауылдың әлеуметтік нысандарының іске қосылуы септігін тигізді. Неше жыл қаңырап тұрған Мәдениет үйі аудандық бюджеттен бөлінген қаражатқа күрделі жөнделуден өткізіліп іске қосылды. Аудан әкімі С.Шайдаровтың ұсынысымен алғашқы рет аудандық спартакиада да біздің ауылда өтті.

Ауылдықтар мал өсіріп, бау-бақша салып дегендей, бір сөзбен айтқанда күн көрістері жақсарды. Екі ауыл бойынша 113 шаруа қожалығы болса, қазір соның 73-і жұмыс істейді. Ауыл о бастан егін және мал шаруашылығымен айналысқан-ды, бұл шаруа қожалықтарының дені де осы шаруашылықпен айналысуда. Қазіргі уақытта әр шаруа қожалығында екіден-үштен жұмыс орындары болса, оларда қазір 200-ге тарта ауыл адамдары еңбек етуде. Шаруа қожалықтары биыл 9 873 га. аумаққа егін екті. Шығымы 7 центнерден айналууда. Бүгінгі таңда егістіктің 90 пайызы жиналып қады.

Ауыл әкімі құрылған кезеңінен бастап жап-жақсы жұмыс атқарып келе жатқан «Алпыс», «Досбол», «Хамзин», «Мадин», «Рахымбеков» шаруа қожалықтарын мақтанышпен атады. Бұл қожалықтар егін егіп, мал басын көбейтуде, сондай-ақ ауылда өтетін түрлі іс-шараларға белсене араласып, қолұшын беруде.

Бір атап өтерлігі, екі ауылдағы мектеп және мәдениет ғимараттарына күрделі жөндеу жұмыстары жүргізілген. Атап айтқанда, Пушкин атындағы орта мектептің төбесіне аудандық бюджеттің есебінен 8 млн. теңгенің жөндеу жұмыстары жүргізілген. Сондай-ақ, Мұташ Сүлейменов атындағы орта мектеп пен мәдениет үйіне жөндеу жасалған. «Жол картасы» алғаш қолға алынған 2007 жылы Алғабас ауылын көң-қоқыстан тазарту ісіне 1 млн. 800 мың теңге қаражат бөлініп, көп жыл үйіліп қалған көң-қоқыс тазартылған екен. Сондай-ақ, батыр ата тойы қарсаңында Кертінді ауылын тазалауға 1 млн.-нан астам қаржы бөлініп, 14 мың тонна қоқыс шығарылды. Бұл да болса жергілікті атқарушы биліктің ауылға деген қамқорлығын ауылға көңіл бөлініп, бетбұрыс жасалып, көркейту жұмыстарының қолға алынғандығын көрсетеді.

Ауыл тұрғындарының тұрмыстары да біршама жақсарды, - дейді әкім. - Оған дәлел - әлеуметтік көмек алатындардың саны азайды. Мәселен, қазір ауылда 2-ақ адам әлеуметтік жәрдем алады. Өткен жылы 15 отбасы тұрмыстық үй жәрдемақысын алды. Бір қуана айтатын хабар, соңғы жылдарда ауылымызда бала туу саны қайтыс болғандардың санынан артық болды. Бала санының көбейгені қай тұрғыдан алып қарағанда да жақсы. Мектеп жұмыс істеп, ел, әсіресе жастар тұрақтап қалары даусыз, - дейді Еркін Серікбайұлы.

Ауданның даму бағдарламасына енгізілген, «Ақ бұлақ» бағдарламасы бойынша 2012 жылы су құбырын тарту жоспарланып, тиісті құжаттар әзірленіп тапсырылған. Келесі бір мәселе - қазіргі барлық ауылдарға төн - көше жарығы мен көше жолдарының ахуалы. Дегенмен, Кертіндіде батыр ата тойының қарсаңында 15 көше шамын ретке келтіру қолға алынып, әзірге оның 8-і ғана іске қосылған.

Елбасы Нұрсұлтан Назарбаевтың Қазақстан халқына Жолдауында атап көрсетілген ауылға лайықты көңіл бөлу, көркейту жайлы бастама сәтімен қолға алынып, ауылдың шаруашылығы біршама ширап келеді. Іске сәт!

Сая МОЛДАЙЫП

Поздравляем!

С 1 по 3 октября 2011 года в п. Атасу Жанааркинського района проходили соревнования по казак күресі, посвященные 20 – летию Независимости РК и посвященные памяти ветерана спорта Б. Мейізбекова, где принимали участие 8 воспитанников ДЮСШ: Шалабай Ердоқ, воспитанник филиала ДЮСШ СШ им. Сулейменова, тренера – преподавателя Биженова Нурболата Умиртаевича занял III – место в весовой категории: 42 кг.

О.Баранова,

заместитель директора по спортивной работе

ТІЛ – ТҰҒЫРЫҢ

«Анамыздың ақ сүтімен бойымызға дарыған тілімізді ұмыту – бүкіл ата-бабамызды, тарихты ұмыту»

Бауыржан Момышұлы

Жараспай орта мектебінде Тіл мерекесіне арналып қыркүйектің 12 жұлдызынан 23-ші жұлдызына дейін «Өнер алды – қызыл тіл» тақырыбында онкүндік болып өтті. Осы мерекеді тіл мамандары көптеген маңызды іс-шараларды атқарды. 12 – қыркүйекте онкүндіктің ашылу салтанаты болды. Мұстафина Гүлжан Сағымбайқызы мен Абилова Жазира Олжабайқызы 5, 6, 7 сыныптарда «Сөзмерген» сайысын өткізді. 5-6 сыныптарда Қарпықбаева Нұргүл Қуанышқызы «Туған тілім – дарыған ана сүтімен» тақырыбында пікірталас өткізді. 5-7 сыныптар арасында Мұстафина Гүлжан Сағымбайқызы «Менің елім – Қазақстан» атты интеллектуалды шоууды ең дәрежесінде өткізді.

Абилова Жазира Олжабайқызы 10 сыныпта «Бауыржан білгірлері» атты сайыс сабағын жүргізді.

Қасым Аманжоловтың 100 жылдығына орай өзім 11 сынып оқушыларымен «Уа, терле, Қазағымның Қасымы – Қара өлеңнің қайта туған гасыры!» – атты ашық өнеге сағатын өткіздім.

Қазақстан Республикасының Тәуелсіздігінің 20 жылдығына орай Мұстафина Гүлжан Сағымбайқызы 7 сынып оқушыларымен «Тәуелсіздік шежіресі» атты ашық өнеге сағатын өткізді. Жас ұрпақтың бойына отаншылдық сезімін оята отырып, елін, жерін сүйуге, оны құрметтеуге тәрбиелеу мақсатындағы өнеге сағаты жоғары деңгейде өтті.

Мектептегі өткен барлық іс-шаралардың қорытындысы шығарылып, «жүзден жүйрік» шыққан талаптылар мен таланттылар анықталып, марапатталды.

Тілдер күніне арналған онкүндікті аяқтай келе, қорытынды кешті 1 қазан – Қарттар күніне арнадық. «Шежірелі қартың болса

хатың деген» тақырыпта ауылымыздың 70-тен асқан қарттарын шақырып, үлкен отырыс яғни кездесу ұйымдастырылды.

Болсаң да жаннан сұлу жаста бұрын, Салатын көрген адам көздің қырын.

Қайран жас, қара шаш пен қаламқастың, Өзгертіп бұл көрілік алар түсін- дегендей алғашқы құттықтау сөз кезегін мектеп басшысы Идрисов Ғайнулла Сұлтанұлы алып, өзінің ізгі тілектерін білдірді. Кештің құрметті қонақтары өздерінің жастық шақтарынан қызықты оқиғалар жайлы әңгімелеп берді. Өнерлерін ортаға салып, өннен шашу шашты. 7 сынып оқушысы Құсайын Дінжан Жараспай ауылының тумасы болған марқұм Ғабиден Мұстафиннің «Қарттарға арнау» елеңін нақышына келтіріп орындады. Телеутай Диана, Сомохин Дамир, Толықбаев Азамат кештің сәнін өрлендіріп, әндер шырады. Бастауыш сынып мұғалімдері Гүлден Қуанышқызы мен Гүлзада Елтайқызы қарттарға арнап әсерлі әндерін шырады. Кештің қонақтары да өнге қосылып, көңілдерін көтерді. Ауыл ақсақалдарына «орамал тон болмайды, жол болады» дегендей, мектеп ұжымы атынан сый-сияпат керсетілді. Ақ жаулықты әжелер мен ақсақалды аталар өздерін осылай құрметтеп шақырғандарына ризашылықтарын білдіріп, бата қайырды. Мектеп басшысына, ұжымына жемісті еңбек жолын тіледі.

Дүниеге келер бір рет, Дария кеуде, тау мүсін. Құрыштан құйған құдірет, Қарттарым, аман сауымысың? – дегендей шежірелі қарттарымыз аман болып үлгі-өнеге алар жастарымыз, болашағымыз жарқын болып, Отанымыз тыныш, байрағымыз желбіреп, Тіл мәртебесі асқақтай берсін дегім келеді.

Тұяқова Алма Қабылдақызы, Жараспай орта мектебі

Акция, посвященная Международному Дню пожилых людей и инвалидов

В нашем календаре 1 октября - один из особых осенних праздников – Международный День пожилого человека, как день уважения к людям старшего поколения.

Цель проведения Дня пожилых людей – привлечение внимания общественности к проблемам людей пожилого возраста, их индивидуальным и социальным проблемам, вкладу в развитие страны, необходимости обеспечения людям пожилого возраста независимости в жизни общества, поддержание их достоинства.

Всего в районе проживает 297 человек, которым 80 лет и старше, инвалидов всех групп - 1152 человека.

В Доме милосердия накрыли благотворительный стол за счет спонсорских средств на 121 человек, из них 40 - проживают в Доме милосердия, обед сопровождался поздравлениями и музыкой. А поздравить пожилых людей с праздником пришли заместитель акима района З.Даутова и председатель Совета районной организации ветеранов А.Есмагамбетова.

Встретили пожилых людей и другие кафе:

«Береке» - 12 чел. «Нұра» - 10 чел. «Меруерт» - 10 чел.

«Тайказан» - 10 чел. «Кумысхана» - 10 чел. «Арайлым» - 12 чел.

Всего охвачено благотворительными обедами в райцентре 200 человек на сумму 155000 тенге.

Инвалидам и престарелым, кто по состоянию здоровья не смогли посетить праздник, пакеты были вручены на дому - 20 человек на сумму 20000 тенге (участники ВОВ, одинокие престарелые, инвалиды 1 группы и ИД).

Накануне праздника инвалид детства по слуху Әлмұханбет Ерканат, проживающий в с. Изенды, получил видеокомпьютер, согласно ИПР, а также чепыре инвалида с нарушением зрения получили трости и часы.

Во всех населенных пунктах прошли благотворительные обеды, оказана материальная и натуральная помощь в виде продуктовых наборов, муки, картофеля, капусты, моркови, чай, мед и т.д. за счет спонсорских средств. Было охвачено 2052 человека на сумму 2161000 тенге.

Отдел занятости и социальных программ Нуринского района

УВАЖАЕМЫЕ ЧИТАТЕЛИ!

Началась подписка на районную газету «Нұра».

Подписка осуществляется в отделении почтовой связи, а так же в редакции газеты.

Подписная цена на год составляет:

1000 тенге - для индивидуальных подписчиков;

1200 тенге – для юридических лиц.

Участникам Великой Отечественной войны, воинам-афганцам предоставляется 50% скидка от преискуранта на подписку газеты.

Кроме того, редакция районной газеты объявляет АКЦИЮ: выписав «Нұра» на год, Вы получаете возможность поместить объявление бесплатно.

ЖАНЫ ЖАЙСАҢ ЖАҚСЫ АҒА

ТАҒЗЫМ

Ғалым, аудармашы, тарихшы, энциклопедист, әдебиетші Сәйділ Омарұлы Талжанов 1906 жылы Қарағанды облысы, Нұра ауданы Захар (Ақмешіт) селосының жанындағы «Қаракемер» аралында дүниеге келген. Сәйділ әуелі ауыл молдасынан оқып, 1921 жылы Ақмоладағы орыс мектебіне оқуға кіреді. Осыдан бастап ағасы Омаров Әшімнің көмегімен 1923 жылы Қызылжар қаласындағы қосымша орта мектепті бітіріп шығады және сол жылы Ташкенттегі Орта Азиялық мемлекеттік университеттің құндығы «Востоковедение» факультетіне оқуға түседі. Ташкентте Омаров Әшім де оқиды, басшы қызмет істейді, Қазақстанның дербес өкілі болады. 1921-1923 жылдары Халық Комиссарлар советінің хатшысы болды. Ол 1931 жылы «Халық жауы» деген жаламен ұсталып, қайтып келіп, 1937 жылы тағы ұсталған. Әйелі Зура, қызы Қамила, баласы Өрім қайғының тақсиретін тартып, ақыры қайғының құрбаны болған. Көп көшікпей Сәйділ ағаны да ұстап әкетеді. Таққан жаласы - Сәкен Сейфуллиннің «Қызыл ат» поэмасын орысшаға аударғанында екен.

Жаңа туған Эмилі бір қолында, Әшімнің баласы Өрімі бір қолында Зура жеңей Захардағы ағасы Мұхамедияның қолына келеді. Өрім Киевқадағы Айныл апайдың (Сәйділдің қарындасы) қолында оқиды. Айнылдың баласы Ахметжанов Кебек пен Өрім Әшімов Киевканың орта мектебін бітіреді.

Әлі есімде, 1949 жыл еді. Алматы қаласы Заң институтында оқитын туған ағайым Қажыбеков Зада мен немере ағайым Әшімов Өрім - Тау- кен институтында оқитын, біздің институтқа келді, (Қыздар институты) жүздерінде қуаныш, беттері бал-бұл жайнайды.

Сәйділ ағай айдаудан елге аман-есен оралыпты. Бүгін Зураның шешесінің үйіне келіп, туыстарымен кездесетін көрінеді. Соны саған айтып, қуанып езіңді алып барайық деп келдік, - деді олар. Мен сондарынан ердім. Үй толы адам. Орталарында үстіне ақ көйлек киген, ұзын бойлы, 40 -тан жаңа асқан ажарлы адам бізді көре сала құшақтап сүйіп жатыр. Біздің әрқайсысымызды кеудесіне басып ұзақ сүйді де жанынан орын ұсынды. Маған қарап: - Қарағым, оқығаның дұрыс, қазір біздің жақта оқудың қадірін түсінген ғой. Сені оқуға жібергені үшін Күләйша (менің шешем) жеңемізге рахмет, - деп бір қойды да - Жақында Әкімбек ағайға сәлем беріп, Киевқа барғаныңда, Күләйша жеңем сені айтып қатты толғанып отырды. Қайдам, соғыстан кейінгі жағдай мынау, шал болса ауру, балалар оқуда, бас көтерер Мәжит болса, майданнан титықтап келді, біздің үйі толған шиедей балалар. Задам мен Әниам оқуын бітіріп аман-есен елге оралса, Алладан одан басқа еш нәрсе тілемес едім, - деп отырды. Ана жүрегің түсіну біздің пешенемізге жазылған деп, - қара көзін төңкергенде, ұсақ жас тамшыларын байқап қалдым. Маған Сәйділ аға елден атам жіберген елшідей сөзінді. Оның шешендігі, сөзінің қарапайымдылығы өзімізге дөріс оқыған Мұхтар Омарханұлы Әуезовты елестетіп кетті. « Шіркін, осы ағамдардай сөз зергері болсам, көмейімнен бал тамған шешен болсам,» - деген қиял елес болып көкірегімде қалған еді, сол сәтте.

Күннің суықтығы, тамақтың аздығы, жұмыстың көптігі - осылардың барлығы басымызда болды, - деп жалғай сөзін Сәйділ аға, -бірақ қарсы тұрып, қайрат көрсеткен адамға бәрі жеңіл екен. «Шешеннің тілі - ортақ, шебердің қолы ортақ», - демеуші білімім, әңгімелерім барлық қуыншылықтан сақтап қалды. Лагерде таңертең жұмысқа барғаннан бастап, түскі тамақ уақытында, шылым шегетін уақытта, қайтып келе жатқанда қасымдағыларға әңгіме айтамын. Сервантестің «Санчо-Панчосы», Шумер тілінде жазылған эпос «Гильгамаш», - басты кейіпкері Гильгамаш елімінен қашады. Сонда да ажалдан құтыла алмайды, 125 жасында дүние салады, дәл сондай қисса «Кітаби-дәдем Қорқыт», Германияда шыққан эпос «Фауст», оны жазған ақын В.Гете жайлы айтамын.

Өмір шындығы жұрттың бәріне бірдей, - деп жалғастырды сөзін ғалым аға, - өмір құбылысын ұғыну әр халықта бар, бір-бірінен үлгі алуы да ежелден келе жатқан қағида. Грек еліндегі Гомер поэмасының «Аға эддасы», Финнің «Колеваласы», осетиннің «Нарты» эпосы, қазақ халқының «Ер Төстік» ертегілері, «Қобыланды», «Алламыс», «Қамбар батыр» жырлары, қырғыздың «Манас» - өз заманында халық қиялынан туған жырлар, - дей келіп, сол жолы Кипаврас (басы адам, аяғы есек сияқты аң) патша жөніндегі ертегіні де айтты.

Сәйділ аға жаны жайсаң жақсы ағалардың бірі ғой. Елге келген сайын біздің үйге (Ынтықәев Ахметжан, Кебектің әкесі) әр кәсіптегі, кәрі, жас жиналып, Сәйділ ағаның отырған жері мерекеге айналатын. Ол кісінің сөз ететін тақырыбы әр алуан болатын. Үлкенмен үлкенше, баламен балаша әйелсіз тіл табысатын.

Бізге айтатыны: «Біліммен шұғылдан, елің, жерің туралы ғылыми еңбек жаз. Сенің Сәкеннің эстетикалық кезарасы» деген тақырыптағы жазған (педагогикалық оқуға ұсынылған) баяндаманы оқып шықтың. Маған ұнады. Ғылыми конференцияда бағалаған екен. Оны да құптамын. Біздің ізбасарларымыз болу керек, олар, жастар, сендерсіңдер, - деп келген сайын Алматыға шақыратын. Ол кезде сол сөздердің қадірін білмеппіз-ау! Қолдан шығып кеткен соң өкінем-ау деген осы.

Алматы. 1975 жыл, 28 сәуір. Бұл күн біз үшін, Сәйділ аға үшін ең қуанышты күн. Ғылым академиясының залы. Төрағалық етуші Мәлік Ғабдуллин. Зал кепшілікке лық толы. Халықтың жүрегі күпті, диссертацияны қалай қорғар екен, нешеуі қарсы болар екен? - деген сұрақтар жүректі лүп-лүдетеді. Дауыстың қорытындысында бірде-бір адам қарсы болмай, диссертация бір ауыздан қабылданды. М. Ғабдуллин, Ә. Тәжібаевтар С. Талжановтың ерен жүйрік ғалым екенін, шығыстың 6 тілінде (шағатай, парсы, иран, түрік, өзбек, тәжік) еркін сөйлейтін шешен екенін дәлелдеді. Марғұлан аға көлістіре сөз сөйлеп: «Қиыншылыққа мойымаған, мұқалмаған асау тұлпар», - деді.

С. Талжанов кейінгі жылдары «Адам туралы толғау», «Сейфулланың Сәкені», «Ұлдай көгі», «Есен толғаулары», «Қайып қарттың әңгімесі» деген прозалық шығармалар жазды. «Қазақ әдебиетінің дүниежүзі әдебиетімен байланысы» деген тақырыпта докторлық дис-

сертация қорғады. С. Талжанов 1973 ж 9 желтоқсаннан 10 желтоқсанға қараған түні кенеттен қайтыс болды. Сол күні ақырғы алғы сөзін жазған кітабы «Өткен күндер сөйлейді» деп аталады.

С. Талжанов қара сөздің майталман жорғасы еді. Кіндік көсіп, кір жуған жеріне келгенде, арғымақ аттай желпініп, ауыз әдебиетінен, Шығыс классиктерінің, орыс классиктерінің шығармаларынан үзінділерді жатқа айтатын және кітаптың қай бетінде, қай жылы шыққан, қай абзацтан екенін де айтатын. Жазушы еді нұрлы өмірге шын ғашық, Тұрды онымен күндіз-түні сырласып. Еркін шабыт көкке қанат қаққанда Алатаудан ұшқыр қиял ұшты асып. Ашты қанат Отанын құшуға, қанат жайды аспанына ұшуға

Саңқылдаған ез дауысын танытып,

ұлы дүбір қуанышты жшуда

Сол дауыспен келешекпен жалғасып, жатыр

әрі талай белден алға асып,

Өлді, бірақ Алатаудың бауырынан, бір етегін

аударманың кетті ашып.

Сәйділ ағаның кенеттен қайтыс болғанын естіген ел-жұрты егіле жас төкті. Тел қозыдай тебіскен Ісілем Жарылғапов, ақын Кенжеғали Райтбаев Сәкеннің елімі туралы тебірене былай деді.

Қош, бауырым, Сәйділім!

Қайғымен қайран жүрек езілдің бе?

Елжіреп шіркін жүрек егілдің бе?

Дос қайда, бауыр қайда, жолдас қайда?

Қалды ғой жер астында сезіндің бе?

Қуаныш! Толып тезден төгілдің бе?

Бір жағы қабырғамның сегілдің бе?

Кенже, сен, жолдас емес батылсың ғой

Деуші едім сағындым-ау сол күнді де

Сені ойлап сағынудың шегі болмас

Сендей дос ешуақытта тегі болмас.

Дос көп қой тіл ұшымен ұшықтайтын

Нағыз дос дәл өзіндей тегі болмас

Санақ бір сарқылмайтын Сәйділ едің

Суалмас әділдіктің айдыны едің

Шындықты бетке айтатын мінезіңмен.

Досқа да дұшпанға да әйгілі едің,

Дұшпаның сол мінезден үркер еді,

Кендігі бейілінің кең даладай

Жүрегің елшемі жоқ үлкен еді.

Білімнен жинағың көп зерек едің,

Еліме сен әрқашан керек едің

Достарың жолдас-жора арасында

Шіркін-ай орның сенің бөлек еді.

Бұлбұлдай сөйлеп кетсең сайрар едің

Мың жоқты бір шыбықпен айдар едің

Қайғыға пысықырып та қарамайтың

Өмірі күліп өткен жайдары едің

Ескіше айтсам: «Көзсіз сен батыр едің»

Досқа өртен, дұшпаныңа табыр едің,

Өмірдің 20 жылдық үлесін ап,

Доктор боп дем алып бір жатыр едің.

Дариға-ай, жауыз тағдыр жатқызбады,

Шаттықтың таңын ұзақ атқызбады.

Ол сұмның жатқанын біз сезбеппіз-ау

Қайғының ащы уын татқызғалы

Айныл мен балаларың еңіреп қалды-ау,

Қайғының қаласымен мендеп қалды-ау.

Қалайша өкінбесің ішің күйіп,

Жазылмай талай-талай еңбек қалды-ау!

Осы арман! Өттең, дүние-ай амал бар ма?

Армансыз өтетұғын адам бар ма?

Әйтеуір медет болар қалдырдың

Керегін ұмыттырмай замандарға.

Тезіп сен сонау жылғы қиындарға,

Атаусыз қалмай сонау қиыр маңда.

Шүкірлік етеміз біз аман келіп,

Топырақ өз еліңнен бұйырғанға.

Қайғыдан тусадағы туып қайғы.

Орныңды, сенем Зура ұмытпайды

Бейнеңді айдай жарқын Сәйділ бауырым

Біз тұрсын жұртың түгел ұмытпайды

Қош енді ұмытпаспын қайран досым,

Артың жаз, қалғандарға сайран болсын.

Қайғының ащы зарын азайтуға,

Қолдан бар келген, достым, айлаң да осы» - деп

қол қойған. 13 желтоқсан. 1972 жыл.

Сәкеннің үйінде Кенжеғали ағаймен бірнеше рет та-

бақтас болып едім. Сәйділ аға студенттік өмірін өңгімеге

қоса отырып: - Кенжеғали, мен, Кәрім (Мыңбаев) үшеуі-

міз жұбымыз жазылмай бірге тұратын едік. Мен келсем

Кәрім мен Кенжеғали көрілдісіп, қырғиқабақ боп отыр

екен. Екеуін бар білген ақылымды айтып, табыстырдым,

ертең келсем тағы солай, бүрсігүні тағы солай деп,

кеңкілдеп күліп алады да: «Екеуінде да табиғи талант

бар ғой. Міне көрмейсіңдер ме, Кәрім хим-биология док-

торы болса, Кенжеғали - ақын, сөз зергері ғой. Бұл

көзек бұлардың талаттарының іште жата алмай

бұлқынған кезі еді», - деп күлетін.

Сәйділ аға 1976 жылы 70 жасқа келді. Ағаға арнап

мектепте әдеби кеш өткіздік. Кешке Сәйділдің қарын-

дасы Айныл апай мен Ынтықәев Ахметжанды шақыр-

дық. Ол кісі Сәйділ аға туралы көп естелік айтып берді.

Сәйділ аға «Сейфулланың Сәкені» деген кітап жазарда

Гүлбаһрамның өлі «Көкмілдір» деген жерге барғанын,

ол жылдары Сәкен совнарком болып істейтін, өзінің сол

жерде ауылсовет болып істегенін айтты.

«Жағасында Нұраның, жері бар аты - Көкмелдір,

болған мен бірі жырының. Суы қандай мөл-мөлдір. Бойы

биік бетеге, жасыл құрғақ жағасы. Төскейі гүл, төкемет,

балдан тәтті ауасы. Халық сүйген қарт Қайып, осы

жерде туыпты, ақын Сәкен жантайып, суына бетін жу-

ыпты. Атам соны қоныс қып, мен де сонда туыппын,

содан маған ол ыстық, сондықтан ол сүйіктім!» - деген

Бүркіт Ысқақовтың өлеңін айтып берді. Сәйділ Талжан-

овқа арналған кештің соңын:

Ақылшымыз, асылымыз ағамыз,

Ел ішінде ерекше еді бағаңыз

Өр жыл сайын атындағы кешеді,

Еске аламыз құрмет шамын жағамыз - деген өлең жол-

дарымен аяқтадық.

Әния Әкімбекқызы,
ұстаз, оқу-ағарту ісінің үздігі
С. Талжановтың қарындасы

НҰРА АУДАНЫНЫҢ ҚОРҒАНЫС ІСТЕРІ ЖӨНІНДЕГІ

БӨЛІМІНІҢ №91 БҰЙРЫҒЫ

2011 жыл 15 қыркүйек, Киевка кенті

«Азаматтарды 2011 жылғы күзгі міндетті әскери қызметке шақыру туралы».

1. Қазақстан Республикасының «Әскери міндет және әскери қызмет туралы» заңына сай Қарағанды облысы Нұра ауданы аймағында 2011 жылдың 1 қазан күнінен бастап, 1984-1993 жылы туған азаматтарды міндетті әскери қызметке шақыру басталды.

2. Міндетті әскери қызметке шақырылуға, Нұра ауданының бөліміне 1993 жылы туған барлық азаматтар, шақыру күнінен бастап 18 жасқа толғандар, сонымен қатар 1984 - 1992 жылы туған азаматтар, шақырудан уақытша босатылғандардың мерзімі аяқталғандар немесе бұрын әр - түрлі жағдаймен міндетті әскери қызметке шақырылмағандар келу керек.

3. Қазақстан Республикасының Қарулы Күштер қатарына міндетті әскери қызметке шақыруға жататын барлық азаматтар, Нұра аудандық қорғаныс істері жөніндегі бөлімнің шақыру бөлімшесіне, құжаттарын алып, шақыру қағазында көрсетілген күні және уақытында мына мекен-жай бойынша: Киевка кенті, Талжанов 15 кешесін келу керек. Міндетті әскери қызметке шақыру қағазын алмаған азаматтар, Нұра аудандық қорғаныс істері жөніндегі бөліміне 2011 жылдың 10 қазан күні, өзімен бірге құжаттарын және жеке куәлігін ала келу керек.

4. Барлық шақыру жасындағы азаматтар, Нұра ауданының аймағына уақытша келгендер шақырушылар жылдам мерзімде өздерінің әскери есепте тұрған тұрғылықты жеріне оралып, қорғаныс істері жөніндегі бөлімдегі шақыру бөлімшесіне барып шақыру комиссиясын өту керек.

5. Міндетті әскери қызметке шақырылғанда уақытында келмеген немесе шақырудан бас тартқан азаматтар, қолданып жүрген заңға байланысты жауапқа тартылады.

&2

«Әскери-дәрігерлік комиссиясын құру туралы»

Қазақстан Республикасының Қорғаныс Министрлігінің №498 - 2009ж бұйрығы бойынша, азаматтарды дәрігерлік - куәлендіру комиссиясынан өткізуіге байланысты, әскери-дәрігерлік комиссия тағайындалсын:

Комиссия төрағасы: аудандық медициналық бірместігінің бас дәрігерінің орынбасары - Балтабаева З.Б

Комиссия мүшелері: дәрігер мамандары

Омарова М.Т - дәрігер - терапевт

Есілбаев А.М - дәрігер - хирург

Мухамеджанова Б.А - дәрігер - психиатр

Жаналин М.К - дәрігер - отоларинголог

Баланова Ж.Н - дәрігер - окулист

Скаков А.С - дәрігер - стоматолог

Тасымова Л.З - дәрігер - дерматовенеролог

Омаров О.Г - дәрігер - невропатолог

Омаров О.Г - дәрігер - фтизиатр

Болмаған немесе ауырып қалған жағдайда орын ауыстыру-

шылар: Әскери - дәрігерлік комиссия төрайымы,

дәрігер психиатр - Мухамеджанова Б.А

Комиссия мүшелері, дәрігер мамандары:

Омарова М.Т - дәрігер - окулист

Карпович С.С - дәрігер - стоматолог

Искакова Г.А - дәрігер - терапевт

Нұра аудандық Қорғаныс істері жөніндегі бөлім бастығы, подполковник Қ. Жолболдин

СПОРТИВНАЯ НЕДЕЛЯ

4 октября на стадионе «Нұра» проходили кустовые соревнования по футболу. В кустовых соревнованиях победила команда КСШ № 2.

7 октября проходили соревнования «Открытие баскетбольного сезона». В соревнованиях участвовали команды ДЮСШ филиала СШ Жараспай и команды ДЮСШ п. Киевка девочки и мальчики. Среди мальчиков 1 место заняли воспитанники ДЮСШ Жараспайской СШ, у девочек победили первая и вторая команда ДЮСШ п. Киевка. Так же 7 октября проходили районные соревнования по футболу.

****

С 7 октября по 9 октября в пос. Акмол, Акмолинской области проходили открытый турнир по борьбе «Қазақ күресі», посвященный 20 летию Независимости РК. Четверо борцов ДЮСШ Нуринского района приняли участие в этих соревнованиях. Двое воспитанников ДЮСШ Ергазы Айзат в весовой категории + 81 кг. и Жомартов Серик в весовой категории 81 кг. заняли 1 - ые места. Тренера - преподаватели Ташмаганбетов Б.Ж. и Искандиров М.Т.

ПОЗДРАВЛЯЕМ!

****

Также в г. Караганда проходили соревнования по боксу, отбор на зональный Казахстан. В них участвовали воспитанники тренеров по боксу Имашева Ж.А. и Хамзина Т. Участники турнира Пензов Сергей, Кылышев Адиль, Слямбеков Кайырбек из КСШ № 3, Омертай Нурхан, Армия Аскар из СШ им. Сулейменова. I - место в этих соревнованиях в весе 52 кг. занял Омертай Нур

Сроки оказания государственной услуги по регистрации прав (обременении) на недвижимое имущество

Услуга по государственной регистрации возникновения, изменения или прекращения прав (обременении прав) на недвижимое имущество и иных объектов государственной регистрации оказывается в течение пяти рабочих дней с момента поступления заявления в уполномоченный орган, и выдача готовых документов производится на пятый рабочий день (день приема документов не входит в срок оказания государственной услуги);

Услуга по государственной регистрации прав на недвижимое имущество в ускоренном порядке предоставляется на следующий рабочий день с момента поступления заявления в уполномоченный орган, и выдача готовых документов производится на следующий рабочий день (если в центре заявление принято после 17 часов или в субботу, то исчисление срока для уполномоченного органа начинается на следующий рабочий день);

Регистрация обременений (прекращений обременений), налагаемых государственными органами и иными уполномоченными лицами, а также юридических притязаний производится немедленно с момента поступления заявления в уполномоченный орган (исполненные документы выдаются потребителю не позднее трех рабочих дней с момента заявления в уполномоченный орган);

В случае, если залог обеспечивает исполнение обязательств по договору займа, субсидированного АО «Фонд развития предпринимательства «Даму» в рамках реализации Программы «Дорожная карта бизнеса 2020», то услуга по регистрации возникновения или изменения залога недвижимого имущества, а также выдачи ипотечного свидетельства оказывается в течение трех рабочих дней с момента поступления заявления в уполномоченный орган, и выдача готовых документов производится на третий рабочий день (день приема документов не входит в срок оказания государственной услуги).

Государственная услуга предоставляется платно по наличному и (или) безналичному расчету.

Регистрационный сбор уплачивается в бюджет Республики Казахстан по месту совершения регистрационных действий в размерах, установленных Кодексом Республики Казахстан от 10 декабря 2008 года «О налогах и других обязательных платежах в бюджет» (Налоговый кодекс), путем перечисления банки или организации, осуществляющие отдельные виды банковских операций. Регистрационный сбор подлежит уплате до подачи соответствующих документов в регистрирующий орган.

Управление юстиции Нуринаского района

За здоровый образ жизни

Прошла спартакиада школьников по футболу

С целью улучшения физического воспитания учащихся общеобразовательных школ, пропаганды физической культуры и привлечения учащихся к регулярным занятиям спортом, развития и популяризации детско-юношеского футбола, широкого привлечения подрастающего поколения к занятиям футболом, выявления перспективных футболистов для дальнейшей их подготовки в ДЮСШ была проведена спартакиада школьников по футболу.

Общее руководство по подготовке и проведению районных соревнований осуществил оргкомитет, в состав которого вошли представители от районного Отдела образования, физической культуры и спорта, Детской юношеской спортивной школы района. Торжественное открытие проводили представители районного Отдела образования, физической культуры и спорта. Слово было предоставлено заместителю начальника А.Ашимову.

В соревнованиях приняли участие сборные команды 4 общеобразовательных школ. Среди кустовых соревнований в финал вышли КСШ №2, СШ им. К. Мынбаева, СШ им. Асубаева и Щербаковская СШ.

По итогам районных соревнований I место заняла КСШ №2, II место – СШ им. К. Мынбаева, III место – Щербаковская СШ. Как лучший нападающий проявил себя Ермак Кайырхан, ученик Киевской СШ №2. Лучшим защитником стал Серик Дастан с Щербаковской СШ, а лучшим вратарем оказался Рахматулин Арман из СШ им. К. Мынбаева. Занявшие призовые места были награждены кубками, грамотами отдела образования, физической культуры и спорта. Награждение проводил главный специалист районного отдела образования, физической культуры и спорта Ж.Имашев.

Б.Есембаев, методист отдела образования, ФК и спорта

Уважаемые читатели!

Началась подписная кампания на областные, республиканские, местные и российские издания.

Подписку на газеты можно оформить во всех отделениях почтовой связи АО «Казпочта». Редакции газет «Индустриальная Караганда» и «Казахстанская правда» проводят «День подписчика» с 05 по 25 октября т.г., в этот период действуют значительные скидки на годовую подписку.

Индустриальная Караганда:

для предприятий и организаций 6074-88
для индивидуальных подписчиков 2966-88
льготная (для участников Великой отечественной войны, воинов-интернационалистов, пенсионеров, инвалидов I-II групп)

Казахстанская правда:

для индивидуальных подписчиков - 3315-06
Сообщаем Вам сроки подписки на 2012 год:
Республиканские издания - 10 декабря т.г.
Российские издания - 20 ноября т.г.
Областные и местные издания - 25 декабря т.г.

Нуринаский РУПС
Телефон для справок: 2-19-82

КІТАПХАНА – БІЛІМ КІЛТІ

Жан-жақты білім мен тәрбие беретін мәдени орындардың бірі – мектеп кітапханасы. Осы орайда кітапхана жұмысының алға қойған мақсаты – Елбасы Н.Ә. Назарбаевтың Қазақстан халқына арналған Жолдауындағы: «Ғасырда білімсіз өмір сүру мүмкін емес, халықты салауатты да сауатты өмірге бағыттауымыз керек», - деген сөздерін тірек ете отырып, жас ұрпаққа түрлі бағыттағы әдебиеттерді насихаттап, жасөспірімдердің ана тіліне бағытталған сүйіспеншілігін кітап оқу арқылы нығайту. Мектеп кітапханасы – мектептің жүрегі, бір бөлігі. Жаңа заман компьютер дәуірі болғанымен, рухани азық іздеген, көзі ашық, көкірегі ояу әрбір адамның келер шаңырағы – кітапхана. Тәуелсіз Қазақстанның келешегі жас ұрпақты тәрбиелеп отырған мектеп дейтін болсақ, сол мектепте орналасқан кітапхана осы міндетті бірге атқарады. Бүгінгі күнде Пржевал орта мектебіндегі кітапхана да өз жұмысын атқара отырып «Кітапханаға саяхат» атты балаларға арналған негізгі мақсатын балғын оқырмандардың кітапханаға деген қызығушылығын оятуға бағыттауда. Мектеп табалдырығын жаңа аттаған бірінші сынып жетекшілері Мусина Самал мен Фа-

деева Людмила оқушыларымен бірге кітапханаға саяхатқа келді. Кітапхана меңгерушісі Ахметова Гүлнәр оқушыларды кітапханамен таныстырып, қызықты әңгімелер айтып, Президентіміздің шығармаларын көрсетіп, «Гүлдене бер, Астана» және басқа да Астана жайлы кітап, журналдармен таныстырды. Сонымен қатар жаңа «Мөлдір бұлақ» журналына жазылуға ұсыныс жасады.

Балаларға кеп кітап оқып, білімді болуларына тілектестігін білдірген тәрбие ісінің орынбасары Түсіпова Гүлнәр мектеп кітапханашысына алғыс айтты.

Адаханова Назым,
1 қазақ сыныбының
ата-аналар комитетінің төрағасы

ОВД информирует!

Террористы телефонной трубки

В двести-триста тысяч тенге обходится государству проверка каждого заведомо ложного телефонного сообщения о заложном взрывном устройстве.

Не считая огромного материального и психологического урона, который причиняется «заминированным» организациям. Тем не менее нашим согражданам ничего не стоит набрать «102» и сообщить об очередной бомбе, якобы заложеной в очередной школе, колледже или институте.

Развлекаться подобным образом больше всего любят школьники и студенты. Как свидетельствует статистика, каждый третий акт телефонного терроризма совершается несовершеннолетними. А все потому, что одним каникулы хочется продлить, другим — сорвать сессию или экзамены, ну а третьим — «пошутить» над преподавателями или одноклассниками.

За год «минируются» десятки общеобразовательных учреждений и вузов и в основном в учебное время. А ведь на деньги, потраченные на проверку телефонных «шалостей», можно было бы построить не одну школу.

Но хулиганят по телефону не только двоечники и прогульщики. Этим занимаются и вполне взрослые люди. О бомбах чаще всего сообщают пьяные и душевнобольные. А еще те, кому вдрог становится скучно. «Я просто хотел готовность полиции проверить», — поясняют они потом полицейским. Сообщениями о заложеной бомбе взрослые «шутники» задерживают самолеты и поезда.

«Бомбы» телефонные террористы «закладывают» в местах массового скопления людей. Они «минируют» не только школы, университеты, вокзалы и аэропорты, но и посольства, отели, крупные торговые центры, банки, гостиницы, заводы, кафе, поликлиники, спортивные комплексы, рынки, детские сады.

Но не всегда эти звонки оказываются шуткой, сотрудники ЧС находят учебные боеприпасы, взрывчатые вещества, самодельные взрывные и имитационные устройства. Благодаря бдительности сограждан, бывает, обнаруживают мины, артиллерийские и противотанковые снаряды.

Волна телефонного терроризма в Казахстане, как и в других странах мира, прокатилась после трагических событий 11 сентября. Как считают аналитики, это связано с тем, что общество все больше и больше опасается настоящих терактов, что создает благодатную почву для лжетеррористов. Нашим гражданам, которые больше всего стали опасаться биологического терроризма, тогда было не до шуток. Если им где-то попадалась на глаза «ничейная» сумка или странный пакет с подозрительным порошком, они сразу сообщали куда следует. В службу «102» звонили работники почтовых отделений, банков, пенсионеры и, конечно же, дети.

Но если сообщения о подозрительных пакетах и сумках сегодня уже почти прекратились, то звонки о «бомбах» продолжают поступать. При этом за подобное «баловство» малолетние оболтусы подзатыльником или отцовским ремнем теперь не отделаются. А уж взрослые — тем более. По закону телефонный терроризм квалифицируется как преступление, за которое предусмотрено наказание по статье 242 Уголовного кодекса РК (заведомо ложное сообщение об акте терроризма) в виде штрафа от 200 до 500 месячных расчетных показателей, либо лишение свободы сроком до трех лет. При вынесении приговора по этой статье учитывается степень угрозы и причиненный ущерб государству.

Самое мягкое наказание — денежный штраф, который призван возместить все расходы экстренных служб и спецподразделений, вызванных на якобы заминированный объект. Именно его чаще всего приходится платить родителям за своих побаловавшихся чад. Кстати, почему нельзя шалить по телефону и что бывает за такие шутки, детям начали объяснять в школах.

За телефонных террористов взялись основательно и всерьез. Службы оперативного реагирования оснащены специальной аппаратурой, позволяющей быстро и точно вычислять номер и месторасположение телефона, с которого звонит заявитель, в том числе сотового, по номеру которого тут же устанавливаются фамилия, имя, отчество и адрес его владельца. На место, откуда поступил тревожный звонок, уже через несколько минут прибывают почти все службы экстренного реагирования. Звонки же фиксируются на пленку. Записанные голоса отдают на фонографическую экспертизу, которая определяет, кому они принадлежат.

Так что телефонных хулиганов задерживают все чаще и все быстрее.

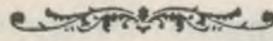
Р.Каржасова,
инспектор ГЗЖН ООБ ОВД Нуринаского района
ст. лейтенант полиции

Открытый Чемпионат Республики Казахстан по хоккею с шайбой сезона 2011/12 гг.

г. Караганда – 16 и 17 октября проходят очередные матчи Чемпионата Республики Казахстан по хоккею с шайбой. Хоккейный клуб «Сарыарка» принимает на своем поле команду «Бейбарыс», г. Атырау. Хоккейный клуб «Сарыарка» занимает на данный момент 2 место в чемпионате, «Бейбарыс» - первое. Поменяются ли команды местами или лидер удержит свою позицию - узнаем уже скоро...

Игры пройдут 16 октября в 17.00, и 17 октября в 18.30, в ЛДС «Ақжолтай».

Пресс-служба ХК «Сарыарка»

ҚАРИЯЛАРҒА КӨРСЕТІЛГЕН ҚҰРМЕТ!

Еліміз бойынша 1-қазан қариялар күні мерекесі болып жыл сайын аталып өтеді. Бұл атаулы мейрам Құланөтпес ауылында да жыл сайын тойланатын дәстүрлі мейрамдардың қатарында өткізіледі.

Ауыл өкімшілігі ұжымы және ауыл әкімі Ерлан Жүнісовтың қолдауымен бірге ауыл мәдениет ошағы меңгерушісі Түлкібаева Ақшабақтың ұйымдастыруымен ауыл қарияларына мерекелік дастархан әзірленді.

Бұл мерекелік дастарханда ауыл әкімі Е. Жүнісов ауыл қарияларын құттықтады. Осы құттықтау сөзді ауыл жастары Түлкібаев Есенгелді мен Галина Гүлжазира ән шашу сөлемделерін жеткізді.

Дастархан басында әжелер ауылдың алты ауыз әнімен жалғастырды. Мерекелік отырыс соңында ақсақалдар ақ баталарын беріп, ризашылықтарын білдіріп тарасты.

Өз тілшімізден

Санэпиднадзор предупреждает

Заражение вирусом гепатита С

Кто чаще болеет гепатитом С?

Гепатитом С чаще болеют молодые люди. Однако «возраст» инфекции постепенно растет.

Более 170 млн. населения Земли поражено хроническим гепатитом С. Ежегодно заражается 3-4 млн. человек. Заболевание распространено во всех странах, но неравномерно.

Где можно заразиться вирусом гепатита С?

Заразиться можно при выполнении пирсинга, татуировок – в соответствующих салонах. Однако по статистике чаще заражаются в тех местах, где происходит совместное употребление инъекционных наркотиков. Высокий риск заражения в местах лишения свободы. Медперсонал может заразиться на работе (в больнице, клинике) при травме во время работы с инфицированной кровью.

Гемотрансфузии (переливание крови) в настоящее время редко служат причиной инфицирования пациентов, их вклад составляет не более 4%.

Ранее гепатит С характеризовали как "посттрансфузионный". Риск заражения при медицинских манипуляциях может сохраняться в развивающихся странах. Если грубо нарушаются санитарные нормы, то местом заражения может стать любой кабинет, где выполняются медицинские манипуляции. Нередко при гепатите С установить точный источник инфицирования не удается.

Как происходит передача инфекции?

Основной механизм инфицирования – гематогенный, парентеральный (через кровь). Чаще всего заражение вирусом гепатита С происходит при введении достаточного количества инфицированной крови при инъекциях общей иглой.

Возможно заражение при выполнении пирсинга и татуировок инструментами, загрязненными кровью больного или носителя инфекции, возможно – при совместном использовании бритв, маникюрных принадлежностей, и даже зубных щеток (попавшая на них инфицированная кровь может стать причиной заражения), при укусе.

Заражение гепатитом С при введении препаратов крови при операциях и травмах, введении медицинских препаратов и массовой вакцинации, в стоматологических кабинетах менее вероятно в развитых странах.

Заражение половым путем

Половой путь передачи гепатита С мало актуален. При незащищенном половом контакте с носителем вируса вероятность передачи составляет 3-5%.

В условиях моногамного брака риск передачи инфекции минимален, однако он возрастает при наличии большого количества партнеров, случайных связей.

Неизвестно, насколько способствует передаче оральный секс.

Лицам, имеющим половые контакты с больными гепатитом С или носителями вируса, рекомендуется использование презервативов.

При этом, как правило, Вы не можете сказать по внешнему виду человека, болен ли он гепатитом С, и тем более - является ли он носителем вируса.

Передача гепатита С от матери к ребенку

От инфицированной матери плоду вирус гепатита С передается редко, не более, чем в 5% случаев. Инфицирование возможно только в родах, при прохождении родовых путей. Предотвратить инфицирование сегодня не представляется возможным.

В большинстве случаев дети рождаются здоровыми. Данных о течении инфекции в долговременной перспективе пока недостаточно, протоколы лечения новорожденных также не разработаны.

Нет данных и указывающих на возможную передачу вируса с молоком матери. Кормление грудью при наличии гепатита С у матери рекомендуют отменить, если имеются нарушения целостности кожи молочных желез, кровотечение.

Происходит ли передача гепатита С при обычных бытовых контактах?

Гепатит С не передается воздушно-капельным путем (при разговоре, чихании, со слюной и пр.), при рукопожатии, объятиях,

пользовании общей посудой, едой или напитками.

Если в быту произошла передача инфекции, то при этом обязательно имеет место попадание частицы крови от больного или носителя вируса гепатита С в кровь заразившегося (при травме, порезе, через ссадины и пр.).

Больные и носители вируса гепатита С не должны быть изолированы от членов семьи и общества, их не следует ограничивать или создавать особые условия в работе, учебе, уходе за ними (дети, пожилые лица) только на основании наличия инфекции.

Тем не менее, лица, инфицированные вирусом гепатита С, в России освобождаются от призыва в армию.

Какие анализы устанавливают факт инфекции?

Первый анализ, который обычно рекомендуют сделать – это антитела к вирусу гепатита С (анти-HCV). Его выполняют в большинстве медицинских учреждений. Этот анализ устанавливает только факт инфицирования в настоящем или прошлом.

Кроме того, этот анализ может давать ложноположительные (анализ положительный, но инфекции на самом деле нет) и ложноотрицательные результаты (анализ отрицательный, но инфекция на самом деле есть), по разным причинам.

Поэтому для точной диагностики гепатита С выполняется более сложное обследование. Можно ли заразиться вирусом гепатита С и не заболеть?

Можно заразиться и переболеть гепатитом С, т.е. выздороветь. Вероятность этого составляет около 10-20%.

Можно заразиться и стать носителем вируса гепатита С. Вирусы размножаются в организме носителя, но ему самому большого вреда не наносят. У таких людей не обнаруживаются изменений печеночных проб и признаков гепатита при биопсии печени. Однако возможно и скрытое прогрессирование.

Но все же, однажды заразившись вирусом гепатита С, большинство инфицированных приобретают хронический гепатит С. Вероятность этого составляет около 70%. Все инфицированные нуждаются в постоянном наблюдении врача потому, что риск активации заболевания у них сохраняется.

Можно ли заразиться и заболеть гепатитом С повторно?

Да, можно заразиться и заболеть повторно. Даже если проведенное лечение было успешным, иммунитет к вирусу гепатита С не вырабатывается, поэтому повторное инфицирование (в том числе – другим типом HCV) вызывает заболевание.

Что делать, если в семье есть больной гепатитом С?

Больному или инфицированному члену семьи необходимо соблюдать все меры, которые предотвратят передачу вируса другим членам семьи, в том числе:

- Не быть донором крови или органов для пересадки
- Не пользоваться общими предметами обихода, которые могут послужить факторами передачи (бритвенные станки и приборы, эпиляторы, зубные щетки и нити, маникюрные наборы)
- При порезах и ссадинах прикрывать их бинтом или пластырем, чтобы кровь не попала наружу (если ему требуется сделать перевязку или поставить пластырь, нужно надеть медицинские перчатки)

Установлено, что вирус гепатита С выживает во внешней среде (например, в засохших каплях крови) при комнатной температуре в течение, по крайней мере, 16 ч., и даже до 4 дней.

Все места, куда случайно попали капли крови инфицированного члена семьи, должны быть обработаны дезинфицирующим раствором – например, хлор-содержащими моющими средствами, или раствором хлорной извести в разведении 1:100. Стирка при 60 градусах инактивирует вирус за 30 минут, кипячение – за 2 минуты.

Все места, куда случайно попали капли крови инфицированного члена семьи, должны быть обработаны дезинфицирующим раствором – например, хлор-содержащими моющими средствами, или раствором хлорной извести в разведении 1:100. Стирка при 60 градусах инактивирует вирус за 30 минут, кипячение – за 2 минуты.

Помните! Ваше здоровье, в Ваших руках!

Б.Сенкулова,
главный специалист
УГСЭН по Нуринскому району

Құттықтаймыз!

Құланөтпес ауылының тұрғыны асыл жар, аяулы анамыз Қыстаубаева Рсан Қалиқызын 60 жасқа толған мерейтойымен шын жүректен құттықтаймыз. Сізге осынау атаулы күнде ұзақ ғұмыр кешіп, шаңырақ шаттығына бөлене беруіңізге игі тілегімізді білдіреміз.

Жан Ана, бізді ешкімге теңгермейтін, Өмірде бар бақытым – сендер дейтін.

Түссе де басқа талай сын сағаттар, Жайдары мінезінен өзгермейтін.

Анажан, бағаң бізге алтын, асыл, Құтты болсын мерейтой – 60 жасың!

Өмірің қуаныш пен шаттықта боп, Көңілің жұлдыздай жарқырасың!

Анажан, қуанышқа кенеле бер, Жүзге жет, немере мен шөбере көр.

Ұрпағына сая болып нұрын төккен, Бәйтеректей мәуелі көтере бер!

Құттықтаушылар жолдасы-Бақыт, балалары: Еркін-Гүлден, Ерсін-Гүлмира, Болат, Ағлан, Бағлан, Нағима, немерелері: Өсем, Сара, Нүрия, Толғанай, Айтолқын, Ернияз, Мейірхан. №446

Киевка кентінің тұрғыны Шағымбеков Балмағанбет Батықұлын 60 жасқа толған мерейтойымен құттықтап, зор денсаулық, ұзақ ғұмыр, отбасына береке тілейміз.

Ағайын-туыс алдында, Ақ жарқын болсын көңілің.

Күн откен сайын жасарып, Жарқырап өтсін өмірің.

Қуаныш – қызық мол болсын, Өмірде ылғи жол болсын.

Тілектер де оң болсын! Денсаулығың зор болсын!

Құттықтаушылар: апасы-Айша, қарындасы-Қайша, жиендері, Шағымбековтер, Рахымжановтар отбасы

Поздравляем

Пойдину Веру Арсентьевну с 55-летием

55 - это много и мало,
Это в жизни проложенный путь,
Не всегда были розы в дороге,
Но с нее никуда не свернуть.
Было трудно, но ты не сдавалась,
Было больно - не хныкала ты.
И всегда ты собой оставалась,
И порою сбывались мечты.
Быть такой же, тебе мы желаем
Много лет, много радостных дней.
С днем рождения тебя поздравляем.
Будь здоровой и душой не старей!

С поздравлением: тетя, сестры, дети, племянники, внуки

«Нұра» газетінің тілшісі, жоғары білімді жас маман **Өмірхан Нақыповты** туған күнімен шын жүректен құттықтап, зор денсаулық, мол бақыт, сақылмас қуаныш, қашанда абырой биігінен көріне бер,- дей келіп, мына өлең жолдарын арнаймыз.

Тілектер арналады саған бүгін,
Шаттықпен өте берсін әрбір күнің!
Туған күнің бақ-береке сыйлай келсін,
Ұжымың құттықтайды сені бүгін.

Шаттығы шаңырақтың шалқып дәйім,
Жолың болып, оңыннан тусын айың!
Жаймашуақ қалпыңнан айнымастан,
Қуанып, күліп жүрші көрген сайын!

Ізгі ниетпен «Нұра» газеті редакциясы ұжымы

Профилактика простудных заболеваний

Простудные заболевания обычно начинаются постепенно: появляется неприятное першение в горле, возникает ощущение некоторого дискомфорта в носу. Температура тела обычно редко поднимается выше 37,5 градусов. Зато полноценный насморк и больное горло вам обеспечены. Грипп же обрушивается на нас сразу: вроде бы еще утром вы ощущали себя здоровым и полным сил человеком, а в обед уже раскалывается голова, ломит мышцы, сильно знобит. При этом температура резко подскакивает до 38 градусов. А вот сильного насморка при гриппе, наоборот, практически не бывает. Пускать грипп на самотек очень опасно: при незавершенном или недостаточном лечении он способен привести к более тяжелым заболеваниям: пневмонии, осложнениям на сердце, почках.

Начало осени и зима — период повышенной социальной активности у школьников. Начало учебного года, секции и кружки — все это повышает опасность возникновения простудных заболеваний, поскольку очень велика вероятность контакта с уже заболевшими одноклассниками. Причем опасности подвергаются именно социально активные дети, которые за день успевают посещать не только общеобразовательную школу, но и еще несколько общественных мест. Здесь просто необходима профилактика. Самый распространенным и весьма действенным средством традиционно являются витамины.

Всегда тщательно следите за тем, чтобы дети не ходили с промокшими ногами. Этим грешат и первоклассники, и дети старшего школьного возраста. А если это уже случилось, лучшая профилактика возможной простуды — согревающие ванночки для ног. Для их приготовления в горячей воде растворяют в равных количествах горчичный порошок и соду. После ванночки нужно посушить ноги и одеть махровые или шерстяные носки. Такие ванночки для ног будут полезны, конечно же, и взрослым.

Для предупреждения развития простудного заболевания в том случае, если ваш ребенок сильно замерз или уже появились первые признаки заболевания, полезна будет горячая ванна. Но осторожнее: горячие ванны противопоказаны при высокой температуре, а их частое применение в таких «профилактических» целях сильно сушит кожу.

В холодное время года в доме обязательно должны иметься витаминные напитки. Речь идет, конечно же, не о газированных напитках, купленных в супермаркете. Лучший вариант - это приготовленные дома чай и морсы. Самый простой вариант приготовления морса - взять варенье и развести его горячей кипяченой водой. Хотя лучше, конечно, готовить морс из замороженных ягод, добавив в него мед.

Укреплению иммунитета способствуют также чаи из трав — душицы, чабреца, иванчая, мяты, листьев малины, календулы, ромашки, смородины, липового цвета. Такой чай можно заваривать как в смеси, так и по отдельности. Для лучшего результата пить такой чай нужно по 2-3 стакана в день на протяжении месяца.

Е.Хавсемет,
врач – педиатр